

ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ У ВИЗНАЧЕННІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Карюк А.М., група 31 ПТ

Грицаєнко М.І., к.е.н., ст. викладач

Постановка проблеми. В теперішній час в Україні загострилась проблема активізації інвестиційної діяльності, бо саме вона є вирішальною ланкою всієї економічної політики держави, яка забезпечує стабільне зростання, соціальний ефект, збалансованість макроструктури тощо. Проблема ускладнюється суттєвими структурно-технологічними зрушеннями внаслідок розвитку інноваційного комплексу, ринкової та інформаційно-комунікаційної інфраструктури, що потребує потужного фінансового забезпечення. Тому в умовах обмеженості інвестиційних ресурсів проблема визначення пріоритетності їхнього використання на основі визначення інвестиційної привабливості окремих суб'єктів господарювання є досить актуальною.

Теоретичні питання визначення і дослідження інвестиційної привабливості підприємств розглядаються такими вітчизняними вченими-економістами, як: І. Бланк, Г. Грицаєнко, І. Клименко, Ю. Кравченко, В. Ляшенко, Л. Михальська, О. Мозговий, М. Стирський, С. Супрун, О. Шерстюк, С. Юхимчук, А. Яковлев, а також іноземними, серед яких Ю. Брігхем, Л. Гапенські, Ченг Ф. Лі, Джозеф І. Фіннерті, Ф. Фабозці та ін. Практичні аспекти цієї проблеми розглядаються у роботах О. Басса, В. Едельмана, М. Крейніної, Т. Лепейко, В. Піддубного, В. Савчука, С. Суверова, У. Шарпа та інших. Попри численні публікації залишаються недопрацьованими питання практичного застосування фінансового аналізу в визначенні інвестиційної привабливості підприємства, що обумовило актуальність та мету теми дослідження.

Метою статті є визначення ролі фінансового аналізу підприємства у визначенні його інвестиційної привабливості.

Основні матеріали дослідження. Для визначення міста та ролі фінансового аналізу в оцінці інвестиційної привабливості підприємства нами був зроблений аналіз фінансових результатів та фінансового стану публічного акціонерного товариства «Пологівський олійноекстракційний завод» за 2017-2019 рр.

Ми проаналізували фінансові результати підприємства за 2017-2019 рр. За три роки чистий дохід збільшився на 16,8%. Звернули увагу на те, що собівартість реалізованої продукції зросла швидше (27,2%), ніж чистий дохід від реалізації продукції (16,8%), що, природно, негативно впливає на темпи росту (приросту) прибутку. Рентабельність

операційної діяльності за 2019 р. показала дуже гарний результат 415,8%. На рис. 1 наведено динаміку основних фінансових результатів.

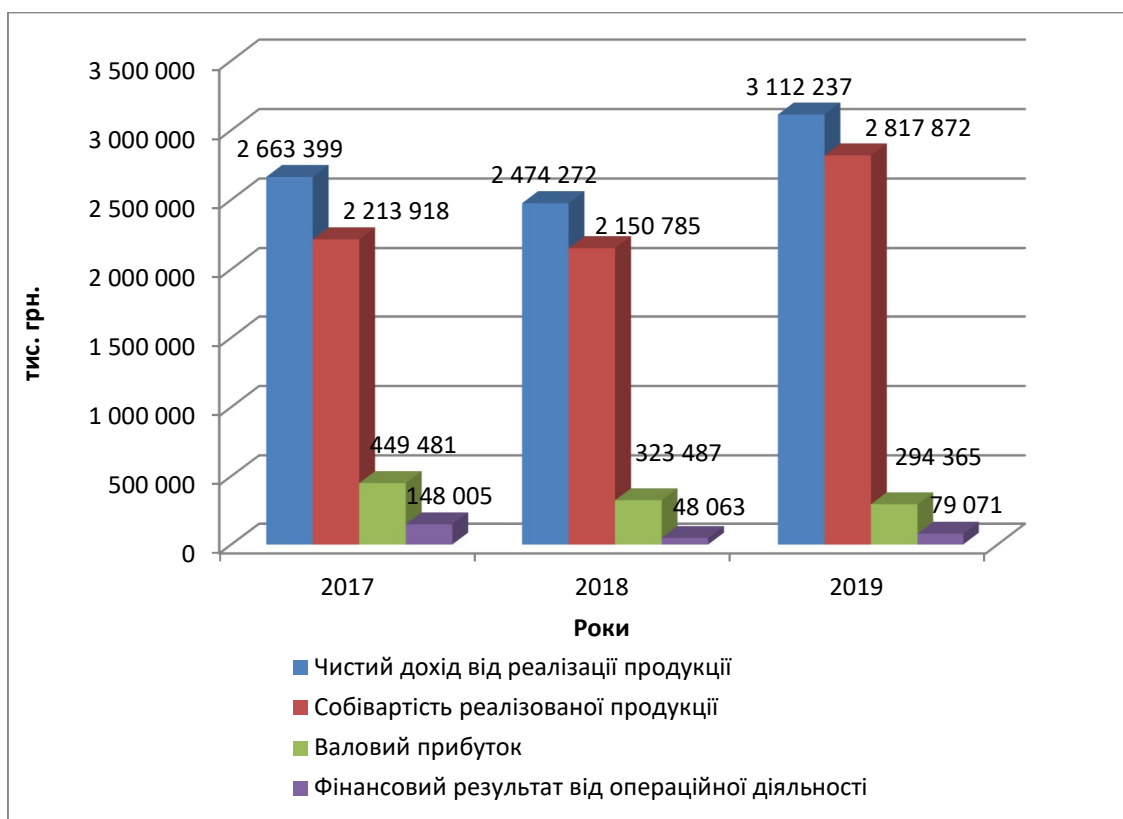

Рис.1. - Динаміка основних показників фінансових результатів за 2017-2019 роки.

Джерело: за даними фінансової звітності публічного акціонерного товариства "Пологівський олійноекстракційний завод"

Нами розраховано показники рентабельності за даними форми №2 «Звіт про фінансові результати». Рентабельність операційної діяльності в 2019 р. порівняно з 2017 р. збільшилася на 278,5 в.п., це відбулося за рахунок збільшення чистого доходу від реалізації у 2019 р. на 448,8 млн. грн. Валова рентабельність виручки знизилась у 2019 р. за рахунок валового прибутку, який у свою чергу нижчий у 2019 р. на 155,1 млн. грн. порівняно з 2017 р. У 2017 р. комерційна діяльність була більш прибуткова, її рентабельність на 3,1 в.п. вище, ніж у 2019 р..

Нами був проведений аналіз фінансового стану підприємства. В цих розрахунках ми розглянули баланс з точки зору динаміки та структури. Провели вертикальний та горизонтальний аналіз. Основні показники в аналізі були: необоротні та оборотні активи; власний капітал; довгострокові зобов'язання і забезпечення та поточні зобов'язання і забезпечення. І зробили висновки, що за три роки валюта балансу збільшилась на 61,3%, власний капітал збільшився на 48,3%. Довгострокові зобов'язання збільшилися на 14 089,6%. А поточні зобов'язання зросли на 40%.

Нами були проаналізовані показники рентабельності активів підприємства. Зробили висновок, що чиста рентабельність активів знизилась на 13,7 в.п. Рентабельність власного капіталу у 2019 р. порівняно з 2017 р. знизилась на 48,6 в.п. Знизилась ефективність комерційної діяльності на 3 в.п. порівняно з 2017 р.

Особливої уваги заслуговує аналіз показників фінансової стабільності (стійкості) підприємства внаслідок того, що він є найважливішим етапом оцінки його діяльності і фінансово-економічного благополуччя, відображає результати його поточного, інвестиційного і фінансового розвитку, містить необхідну інформацію для інвесторів, а також характеризує здатність підприємства відповідати за своїми боргами і зобов'язаннями та нарощувати свій економічний потенціал.

Отже, власні обігові кошти в 2019 р. зросли на 381,8 млн. грн. порівняно з 2017 р. У 2019 р. була більша степінь мобільності власного капіталу порівняно з 2017 та 2018 рр. Коефіцієнт фінансових ризиків показує нам, що впродовж трьох років підприємство знаходиться на стадії високих фінансових ризиків. Проаналізувавши фінансову стабільність підприємства можна сказати, що у 2018 р. підприємство мало більш стійкіший фінансовий стан.

Розраховали беззбитковий обсяг продажу і запасу фінансової стійкості підприємства (за даними з форми №2) та зробили такі висновки, що повна собівартість у 2019 р. перевищила чистий дохід, тим самим підприємство отримало збитки від реалізації продукції. Постійні витрати у 2019 р. збільшилися на 24,7% порівняно з 2017 р. Маржинальний дохід у 2017 р. більший на 186,8 млн. грн. порівняно з 2019 р.

Нами був проведений аналіз ліквідності балансу, сутність якого полягає в порівнянні коштів за активами, згрупованими за ступенем їхньої ліквідності й розташованих у порядку спадання їх ліквідності, із зобов'язаннями, згрупованими за строками їх погашення, розташованими в порядку зростання строків. На основі проведених розрахунків зробили висновки, що коефіцієнт абсолютної ліквідності на початок 2017 р. становить 0,07 при рекомендованому коефіцієнті більше 1. Це говорить про низьку платоспроможність підприємства. Коефіцієнт швидкої ліквідності становить 0,45, при рекомендованому 0,6-0,8. На кінець року коефіцієнт ще впав на 0,05. Коефіцієнт поточної ліквідності становить 1,13 на початок 2017 р., а на кінець року він зріс на 0,03. Цей показник в межах рекомендованої норми.

Нами була проведена оцінка ймовірності банкрутства підприємства з використанням моделі Альтмана. Вона характеризує різні сторони фінансового стану підприємства. У процесі розрахунку використовуються п'ять факторів (коефіцієнтів), що найбільш повно можуть охарактеризувати і фінансовий потенціал підприємства, порівняно із іншими моделями оцінки ймовірності банкрутства. Окрім

того, значною перевагою даної моделі є також можливість визначити наявність кризи на її ранніх етапах.

На рис. 2 зображено динаміку коефіцієнтів ліквідності.

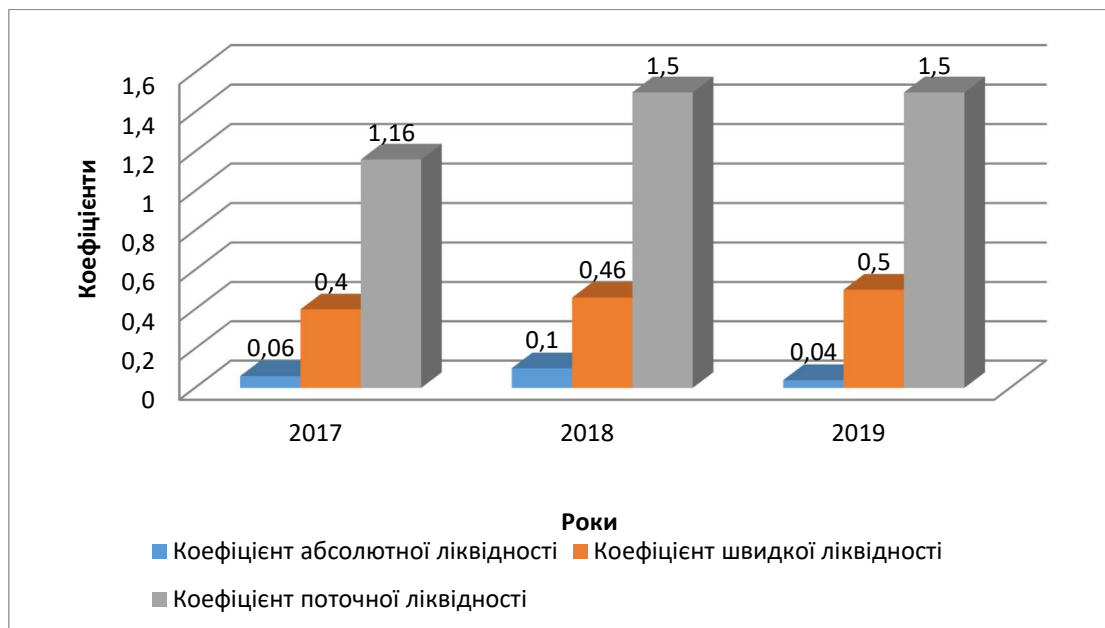

Рис. 2. - Графічне зображення динаміки коефіцієнтів ліквідності за 2017-2019 рр.

Джерело: за даними фінансової звітності публічного акціонерного товариства "Пологівський олійноекстракційний завод"

Зробили висновок, що у 2017 р. у підприємства був відсутній ризик банкрутства. У 2018 р. був малий або зовсім відсутній ризик банкрутства (8,7), а ось у 2019 році ефективність підприємства впала, що вплинуло на його рентабельність. Через це з'явився невеликий ризик банкрутства.

Результати та висновки. Таким чином, на основі проведеного дослідження можна зробити головний висновок про те, що для оцінки інвестиційної привабливості підприємства необхідно використовувати сукупність методів, серед яких основна роль повинна віддаватися аналізу фінансового стану підприємства на основі фінансової звітності.

Список літератури

1. Грицаєнко Г.І. Соціальні інвестиції: сутність, стан та особливості здійснення на селі. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки)*. 2018. № 1. С. 126-132
2. Грицаєнко Г.І., Грицаєнко І.М. Роль аналізу інвестиційного розвитку підприємств технічного сервісу в системі його управління. *Формування ефективних механізмів управління в умовах трансформації соціально-економічних систем* : Матеріали II Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. м. Харків, 12

- березня 2020 р. Харків: Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова, 2020. С. 208-210.
3. Грицаєнко Г.І., Грицаєнко І.М. Функціонально-вартісний аналіз управлінської діяльності підприємства фірмового сервісного обслуговування. *Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти*: матеріали I Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., м. Львів, 19-21 березня 2019 р. Ч. 2. Львів: ЛНАУ, 2019. С. 68-71.
 4. Грицаєнко Г.І., Грицаєнко М.І. Інвестиційна привабливість України. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal* 2017. Vol. 3. No. 1. Pp. 80-93.
 5. Грицаєнко Г.І., Грицаєнко М.І. Соціальні інвестиції в соціальний капітал. *Бізнес Інформ*. 2018. № 1. С. 188-194.
 6. Грицаєнко М.І., Грицаєнко Г.І. Індикатори інвестиційно-інноваційної діяльності в торговельному підприємстві. *Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти*: матеріали II Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., м. Львів, 18-20 березня 2020 р. Львів: ЛНАУ, 2020. С. 494-497.
 7. Грицаєнко М.І., Грицаєнко Г.І. Управління інвестиційно-інноваційним розвитком торговельного підприємства. *Формування ефективних механізмів управління в умовах трансформації соціально-економічних систем* : Матеріали II Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. м. Харків, 12 березня 2020 р. Харків: Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова, 2020. С. 211-213.
 8. Hrytsaienko H., Hrytsaienko I., Bondar A. and Zhuravel D. Mechanism of Investment of Technical Service in Agricultural Households. *Modern Development Paths of Agricultural Production*. 2019. pp. 29-40.
 9. Hrytsaienko M., Hrytsaenko H., Andreeva L. and Boltyanska L. The Role of Social Capital in Development of Agricultural Entrepreneurship. *Modern Development Paths of Agricultural Production*. 2019. pp. 427-440.
 10. Hrytsaienko M., Rogach Y. and Zorya M. Location of Social Capital in the Labor Protection of the Enterprise. *Modern Development Paths of Agricultural Production*. 2019. pp. 41-52.
 11. Zbarsky V.K., Trusova N.V., Sokil O.H., Pochernina N.V. and Hrytsaienko M.I. (2020). Social and Economic Determinants for the Development of Resource Potential of Small Forms of Agrarian Production in Ukraine. *Industrial Engineering & Management Systems*. Vol 19, No 1, March 2020, pp.133-142.